

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Lukášem Hlouchem, Ph.D. v právní věci

žalobce: **P. T.**
státní příslušnost X
t. č. pobytem X
zastoupen **Mgr. Michal Halva, advokát**
Advokátní kancelář Halva & Olejár s. r. o.
sídlem Soběšická 821/151, 638 00 Brno
proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra České republiky**
poštovní schránka 21/OAM, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 10. 2022, č. j. OAM-94/LE-BA02-ZA20-2021,

takto:

- I. Žaloba **se zamítá.**
- II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.
- IV. Ustanovenému zástupci Mgr. Michalu Halvovi, advokátovi, sídlem Soběšická 821/151, 638 00 Brno **se přiznává** odměna za zastupování žalobce v soudním řízení ve výši **8 228 Kč**. Odměna bude ustanovenému zástupci vyplacena na náklady státu ve lhůtě 30 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozsudku z účtu Krajského soudu v Brně.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce podal dne 18. 8. 2021 žádost o udělení mezinárodní ochrany v ČR. Shora označeným rozhodnutím (dále jen „napadené rozhodnutí“) rozhodl žalovaný o žádosti žalobce tak, že mu mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění účinném do 30. 6. 2023 (dále jen „zákon o azylu“), neudělil. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce včas žalobu ke Krajskému soudu v Brně (dále též „krajský soud“), kterou se domáhal zrušení napadeného rozhodnutí v celém rozsahu.

II. Napadené rozhodnutí

2. V napadeném rozhodnutí žalovaný shrnul informace sdělené žalobcem ve správním řízení a zrekapituloval průběh řízení o udělení mezinárodní ochrany. Současná azylová žádost žalobce je již druhou v pořadí, neboť poprvé žalobce žádal o mezinárodní ochranu v ČR v roce 2011. Tehdy ovšem bylo správní řízení zastaveno, neboť bylo realizováno soudní vyhoštění žalobce z území ČR. Aktuálně žádá žalobce o mezinárodní ochranu v ČR kvůli obavám z uvěznění z důvodu podání své předchozí žádosti o azyl v ČR a kvůli legalizaci dalšího pobytu v ČR.
3. Žalovaný při posouzení žádosti o udělení mezinárodní ochrany vycházel zejména z výpovědí učiněných žalobcem ve správním řízení a z informací, které shromáždil v průběhu správního řízení ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv v Bělorusku.
4. Žalovaný posoudil azylový příběh žalobce z hlediska důvodů pro udělení azylu a neshledal, že by žalobce splňoval podmínky ve smyslu § 12 písm. a) či b) zákona o azylu. V tomto ohledu žalovaný posuzoval zejména reálnost obav z uvěznění v Bělorusku v důsledku podání azylové žádosti v ČR. Žalobcovy obavy přitom vyhodnotil jako nedůvodné. Zdůraznil, že o azylovém řízení nejsou státním orgánům země původu žadatele poskytovány žádné informace, a tudíž se běloruské orgány nemohou o podání azylové žádosti v ČR dozvědět, pokud jim to sám žalobce nesdělí. K vlastnímu uvěznění žalobce po jeho návratu z ČR do vlasti v roce 2011 či 2012 žalovaný konstatoval, že vyjádření žalobce a jím prezentovaný sled událostí je celkově nevěrohodný.
5. Žalovaný následně zdůraznil konkrétní rozporné pasáže z azylového příběhu žalobce. Žalobce nebyl schopen konkrétně sdělit ani rok, kdy byl uvězněn, ani dobu, kterou ve vězení strávil. Krajně nevěrohodné je i tvrzení žalobce, že byl z vězení propuštěn díky intervenci kapitána KGB, jemuž se na oplátku musel zavázat k donašectví na politické odpůrce prezidenta Lukašěnka. Je nereálné, aby KGB požadovala spolupráci po žalobci, který v Bělorusku od roku 1995 trvale nežije a o tamní politické dění se nezajímá. Nevěrohodně působí rovněž tvrzení, že přestože se měl žalobce kapitánovi KGB hlásit každý týden, setkal se s ním pouze dvakrát, přičemž tento se měl spokojit s tím, že mu žalobce žádné informace neposkytl. Konečně na nevěrohodnosti azylového příběhu žalobce přidává i to, že si žalobce i přes veškeré útrapy a trestní stíhání dokázal vyřídit cestovní doklad, získat litevské vízum a bez problémů vycestovat z Běloruska. Pokud by byl žalobce skutečně v zájmu KGB a bylo s ním vedeno trestní řízení pro závažný trestný čin vlastizrady, zcela jistě by mu bezproblémový odjezd z vlasti umožněn nebyl.

Žalovaný uzavřel, že cílem zájmů běloruských státních orgánů jsou především opoziční představitelé nebo osoby aktivně zapojené do občanských protestů, přičemž žalobce mezi tyto osoby nepatří.

6. Stran doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu pak žalovaný dovodil, že žalobce zákonné podmínky pro její udělení nesplňuje. Žalovaný dospěl k závěru, že žalobci v případě návratu do vlasti nehrozí vážná újma uložením či vykonáním trestu smrti. Trest smrti je v Bělorusku ukládán pouze výjimečně za nejzávažnější trestné činy, což není případ žalobce. Poukazoval-li žalobce na smrt svého kamaráda, nelze usuzovat, že za jeho smrtí skutečně stojí bezpečnostní složky Běloruska. Současně žalovaný ve výpovědích žalobce nenalezl okolnosti nasvědčující tomu, že by žalobce měl být po návratu vystaven hrozbě nebezpečí nelidského či ponižujícího zacházení či trestání. Jakkoliv sice z podkladových informací vyplývá, že v Bělorusku panuje problematická situace v oblasti ochrany lidských práv, nelze obecně vyvozovat, že by všichni občané byli vystaveni skutečnému nebezpečí ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu. Podle informací zastupitelského úřadu pak v běloruském právním řádu neexistuje ustanovení postihující osoby žádající o mezinárodní ochranu ve třetí zemi. Postihovány ze strany státních orgánů jsou především politicky aktivní osoby, přičemž žalobce nikdy politicky aktivní nebyl. Ohledně možného ohrožení života či lidské důstojnosti žalobce z důvodu svévolného násilí v situacích ozbrojeného konfliktu žalovaný uvedl, že nelze předvídat, jak se válka na Ukrajině vyvine a zda se Bělorusko bude konfliktu přímo účastnit. Aktuálně dostupné informace však přímé účasti Běloruska nenásvědčují. Po posouzení informací o zemi původu a skutečnostech uvedených žalobcem žalovaný neshledal, že by případné vycestování žalobce bylo v rozporu s mezinárodními závazky ČR.
7. Poněvadž okolnosti azylového příběhu žalobce přiznání mezinárodní ochrany neodůvodňují, žalovaný žalobci mezinárodní ochranu neudělil.

III. Žaloba

8. Žalobce považuje napadené rozhodnutí za nezákonné. Má za to, že okolnosti jeho azylového příběhu naplňují důvody pro udělení mezinárodní ochrany dle § 12 či § 14a zákona o azylu.
9. Pokud žalovaný vyhodnotil žalobcem předkládaný příběh jako nevěrohodný, není jeho závěr dostatečně odůvodněný. V napadeném rozhodnutí chybí hodnocení zpráv o zemi původu a zjištěný skutkový stav odporuje správnímu spisu. Žalovaný nezohlednil povahu vládnoucího režimu v Bělorusku a případ žalobce neposoudil dostatečně individuálně. Taktéž nesprávně zhodnotil, zda žalobce ve vlasti nečelil pronásledování z politických důvodů. Podání azylové žádosti ve třetí zemi může být v Bělorusku vnímáno za politický akt. Právě proto byl žalobce zadržen příslušníky KGB.
10. Vzhledem k obsáhlosti a pestrosti azylového příběhu žalobce nelze dílčí nesrovnalosti v jeho výpovědích vnímat jako účelové a svědčící o celkové nevěrohodnosti jeho osoby. Jelikož byl žalobce během zadržení opakovaně podroben bití, mučení a žil v enormním stresu a strachu, je pochopitelné, že si přesnou délku svého zajištění nepamatuje. Současně je třeba zohlednit, že od uvedených událostí uplynula již delší doba. Nadto žalobce vždy vypověděl, že zadržení trvalo několik měsíců, a tudíž se jeho výpovědi zásadně neliší.

11. Konečně žalobce poukázal na chyby při protokolaci jeho pohovorů k žádosti o mezinárodní ochranu. Při sepisování protokolů totiž žalovaný nezapisoval to, co žalobce říkal a požadoval zapsat. Když si navíc žalobce chtěl protokol o doplňujícím pohovoru přečíst, nebylo mu to umožněno. Jelikož žalobce v základních rysech ovládá český jazyk, tak rozpoznal, že tlumočení trpělo podstatnými nepřesnostmi, resp. zjednodušováním. Jako konkrétní nepřesnost zmínil tvrzení ohledně své účasti na demonstracích. Ve skutečnosti se totiž demonstrací na začátku devadesátých let zúčastnil, přičemž jednou byl i zajištěn a strávil dva dny ve vazbě.
12. Pro tyto důvody žalobce krajskému soudu navrhl, aby napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

IV. Vyjádření žalovaného a replika žalobce

13. Ve **vyjádření** ze dne 20. 1. 2023 žalovaný uvedl, že žalobní námitky považuje za irelevantní a účelové. Je toho názoru, že při svém postupu neporušil žádná ustanovení zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř.“), ani zákona o azylu. Žalobce v průběhu správního řízení nepředestřel žádné důvody, pro něž mu lze udělit některou z forem mezinárodní ochrany. Žalovaný se v napadeném rozhodnutí dostatečně vypořádal se všemi skutečnostmi, které žalobce ve správním řízení poskytl, a podrobně vysvětlil, z jakých důvodů žalobci mezinárodní ochranu neudělil. V podrobnostech žalovaný odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí a obsah správního spisu.
14. V **replice** ze dne 9. 2. 2023 žalobce setrval na své dosavadní argumentaci a připomněl důvody vedoucí k udělení mezinárodní ochrany. Žalovaný nesprávně posoudil aktuální bezpečnostní a politickou situaci v Bělorusku a dostatečně nevypořádal jím uváděné skutečnosti. Proto by napadené rozhodnutí mělo být zrušeno a věc vrácena k dalšímu posouzení.

V. Správní spis

15. Do správního spisu žalovaný zařadil zejména žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany ze dne 18. 8. 2021, jakož i záznam o poskytnutí údajů k této žádosti ze dne 27. 8. 2021. Dále správní spis sestává z protokolu o pohovoru k uvedené žádosti ze dne 9. 9. 2021 a protokolu o doplňujícím pohovoru ze dne 9. 12. 2021. Žalovaný do správního spisu zařadil rovněž kopii rozhodnutí o zajištění žalobce za účelem správního vyhoštění ze dne 11. 8. 2021, č. j. KRPA-206541-12/ČJ-2021-000022ZSV, společně s rozhodnutím o zajištění žalobce v zařízení pro zajištění cizinců ze dne 19. 8. 2021, č. j. OAM-94/LE-BA02-VL13-PS-2021. Správní spis dále tvoří i opisy z evidence Rejstříku trestů fyzických osob k osobě žalobce ze dne 7. 12. 2021 a protokol o pohovoru k předchozí žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany ze dne 2. 8. 2011.
16. Pro účely posouzení aktuální bezpečnostně-politické situace v Bělorusku a vydání rozhodnutí o azylové žádosti žalobce založil žalovaný do správního spisu tyto podklady:
 - Informaci OAMP: Bělorusko: Shrnutí krizového vývoje po prezidentských volbách v roce 2020 a Politická situace, vnitřní pořádek a bezpečnost v letech 2020-2022 ze dne 22. 7. 2022;
 - Informaci MZV ČR ze dne 11. 4. 2022, č. j. 109484-6/2022-LPTP, k č. j. MV-54993-2/OAM-2022: Bělorusko: Situace neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po návratu do vlasti ze dne 14. 4. 2022;

- Informaci OAMP: Bělorusko: Bezpečnostní a politická situace v zemi: Vybrané otázky z oblasti občanských svobod a lidských práv ze dne 15. 6. 2022 a;
 - Informaci OAMP: Bělorusko: Dostupnost a přístup ke zdravotní péči: Praktické lékařství, chirurgie, interní medicína, kardiologie ze dne 28. 3. 2022.
17. S podklady pro rozhodnutí se žalobce odmítl seznámit, k jejich obsahu se nijak nevyjádřil ani nenavrhoval jejich doplnění. Následně bylo vydáno napadené rozhodnutí, které je v současné době předmětem přezkumu zdejším soudem.

VI. Posouzení věci krajským soudem

18. Krajský soud předně posuzoval, zda byly splněny podmínky řízení, přičemž dospěl k závěru, že žaloba byla podána osobou oprávněnou [§ 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“)] a ve lhůtě podle § 32 odst. 1 zákona o azylu, ve znění účinném do 30. 6. 2023.
19. Soud ve věci rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. bez nařízení ústního jednání, neboť účastníci řízení s tímto postupem souhlasili a krajský soud nepovažoval ústní projednání věci za nezbytné.
20. V souladu s § 75 odst. 1 a 2 s. ř. s. přezkoumal krajský soud napadené rozhodnutí žalovaného v mezích žalobních bodů. Při posuzování věci soud přihlédl rovněž k čl. 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (tzv. procedurální směrnice).
21. Žaloba **není důvodná**.
22. Úvodem právního posouzení krajský soud stručně předesílá, že neshledal, že by žaloba nebyla způsobilá projednání před soudem z důvodu absence zákonných náležitostí podání ve smyslu § 37 odst. 3 s. ř. s. Z textu žalobního podání je zřejmé, čeho se žaloba týká, kdo ji činí, proti komu směřuje a co se jí navrhuje. Současně je žaloba i vlastnoručně podepsána a datována. Pokud se týče skutečnosti, že je v žalobě (celkem třikrát) uvedeno nesprávné jméno žalobce, vyhodnotil krajský soud tuto nesrovnalost jako zjevné administrativní pochybení, které nemá reálný potenciál ovlivnit projednatelnost podané žaloby. Proto soud žalobu posoudil věcně.
23. V posuzované věci je mezi účastníky řízení sporná především otázka věrohodnosti žalobcem předkládaného azylového příběhu. Dle žalobce měl žalovaný pochybit, pokud okolnosti jeho azylového příběhu shledal nevěrohodnými, protože mu mezinárodní ochranu neudělil.
24. Problematikou posuzování věrohodnosti žadatele o mezinárodní ochranu se ve své judikatuře mnohokrát zevrubně zabýval Nejvyšší správní soud. Již v rozsudku ze dne 21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004-57 (rozsudky Nejvyššího správního soudu jsou dostupné na www.nssoud.cz), přitom Nejvyšší správní soud konstatoval, že: „není povinností žadatele o azyl, aby pronásledování své osoby prokazoval jinými důkazními prostředky než vlastní věrohodnou výpovědí. Je naopak povinností správního orgánu, aby v pochybnostech shromáždil všechny dostupné důkazy, které věrohodnost výpovědi žadatele o azyl vyvracejí či zpochybňují“. V této souvislosti lze dále zmínit rozsudek ze dne 14. 5. 2008, č. j. 7 Azs 25/2008-105, v němž Nejvyšší správní soud k otázce věrohodnosti výpovědi žadatele judikoval, že: „*nevěrohodnost tvrzení, zejména vzhledem k jejich*

rozporuplnosti, znemožňuje správnímu orgánu shledat u žadatele o azyl podmínky pro udělení azylu podle § 12 písm. a) a b) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu.“ Současně kasační soud doplnil, že: „jelikož zpravidla není v možnostech žadatele v řízení o udělení mezinárodní ochrany prokázat svá tvrzení jiným způsobem než svou výpovědí, je srovnání jím uváděných skutečností zásadním kritériem pro posouzení jejich věrohodnosti. Pokud se ve výpovědích žadatele vyskytuje značné množství rozporů, které není schopen zdůvodnit, nelze ministerstvu vytýkat, že k nim přistupuje s určitou mírou pochybností.“ Pominout nelze ani usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 9. 2009, č. j. 7 Azs 63/2009-96, dle něhož: „posouzení věrohodnosti skutkového příběhu žadatele o udělení mezinárodní ochrany se tak odehrává zejména na základě výpovědí, které v průběhu správního řízení učiní, neboť ohledně listinných či jiných relevantních důkazů je zpravidla v azylovém řízení nouze. Pokud je mezi jednotlivými výpověďmi znatelný rozpor či je v nich viditelná snaha o doplňování nových azylově relevantních skutečností, nelze vytýkat správnímu orgánu, že stěžovatelem uváděné skutečnosti neshledal věrohodnými.“ Konečně v rozsudku ze dne 30. 6. 2010, č. j. 9 Azs 16/2010-229, vyslovil kasační soud názor, že „otázka věrohodnosti tvrzení žadatele o mezinárodní ochranu je svým způsobem neuralgickým bodem celého procesu rozhodování o udělení mezinárodní ochrany, neboť zcela zásadním způsobem ovlivňuje další postup ve věci, jakož i její konečný výsledek. Žadatel je totiž povinen poskytovat nezbytnou součinnost a uvádět pravdivé a úplné informace, na jejichž základě pak správní orgán zjišťuje podklady pro vydání rozhodnutí (§ 49a zákona o azylu). [...] pokud je zpochybněna celková věrohodnost žadatele, znamená to, že jeho žádosti nemůže být vyhověno, aniž by se jí správní orgán, resp. krajský soud v rámci své přezkumné činnosti nějak blíže věcně zabývaly.“

25. Podle konstantně zastávaného právního názoru „je nezbytné k posouzení věrohodnosti žadatele o udělení mezinárodní ochrany přistupovat velmi uvážlivě, jakkoli nepochybně platí, že je to právě sám žadatel, kdo svojí výpovědí vytváří základní rámec tohoto posouzení“ (srov. k tomu např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 6. 2010, č. j. 9 Azs 17/2010-182, ze dne 15. 7. 2010, č. j. 9 Azs 18/2010-146, či ze dne 27. 10. 2011, č. j. 6 Azs 23/2011-45). Současně judikatura dospěla k závěru, že: „pokud se žadatel o mezinárodní ochranu po celou dobu řízení ve věci mezinárodní ochrany drží jedné dějové linie, jeho výpovědi lze i přes drobné nesrovnalosti označit za konzistentní a za souladné s dostupnými informacemi o zemi původu, pak je třeba z takové výpovědi vycházet“ (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 7. 2008, č. j. 2 Azs 49/2008-83, či ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008-70). Z hlediska míry rozpornosti výpovědí žadatele jej lze znevěrohodnit, pokud se jeho tvrzení: „jež mají z hlediska předmětu řízení zásadní význam, ukázala být nepravdivá, nebo zásadním způsobem vnitřně rozporná“ (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 5. 2005, č. j. 3 Azs 246/2004-40), či pokud se jedná „o nesrovnalosti podstatného charakteru, které vybočují z linie azylového případu, případně mu odporují“ (srov. rozsudek téhož soudu ze dne 29. 5. 2009, č. j. 2 Azs 18/2009-79).
26. Věrohodnost žadatelem poskytnutých výpovědí je pak zapotřebí hodnotit na základě obecně uznávaných indikátorů hodnověrnosti, jak jsou shrnuty v čl. 4 odst. 5 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. prosince 2011 (dále jen „kvalifikační směrnice“). Mezi ně patří zejména vnitřní a vnější konzistentnost žadatelovy výpovědi, otázka, zda je tato jeho výpověď dostatečně konkrétní a plausibilita výpovědi ve světle relevantních informací o zemi původu (srov. k tomu taktéž rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 2. 2008, č. j. 1 Azs 18/2007-55, ze dne 28. 7. 2009, č. j. 5 Azs 40/2009-74, ze dne 25. 6. 2015, č. j. 4 Azs 71/2015-54, či ze dne 12. 4. 2021, č. j. 5 Azs 97/2019-41). Dalším ukazatelem věrohodnosti je podle čl. 4 odst. 5 kvalifikační

směrnice též skutečnost, že žadatel požádal o mezinárodní ochranu v nejkratší možné době, ledaže může prokázat dobrý důvod, proč tak neučinil (srov. taktéž rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 10. 2005, č. j. 2 Azs 423/2004-81, či ze dne 29. 5. 2009, č. j. 6 Azs 41/2008-129). Skutečnost, že se žadatel řadu let pohyboval v různých evropských státech za pomoci nejrůznějších neplatných nebo pozměněných dokladů a pod cizí totožností, přitom zesiluje pochybnosti o věrohodnosti jím tvrzených azylových důvodů. Pokud by totiž měl důvodný a intenzivní strach z pronásledování v zemi původu, lze předpokládat, že by namísto ilegálního pobytu v různých evropských státech ihned, jak by to bylo možné, požádal v první bezpečné zemi o azyl (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 9. 2015, č. j. 2 Azs 189/2015-22).

27. Správní orgán musí dát žadateli při pohovoru dostatečný prostor k tomu, aby mohl předestřít podrobně svůj azylový příběh, a to včetně všech detailů, které jsou často důležitým vodítkem pro posouzení jeho věrohodnosti. Pokud správní orgán zjistí, že si výpovědi žadatele o týchž skutečnostech odporují, je jeho povinností poskytnout žadateli možnost rozporu vysvětlit, jinak je jeho závěr o nevěrohodnosti takových výpovědí v rozporu s § 3 s. ř. (srov. k tomu např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 2. 2008, č. j. 1 Azs 18/2007-55, ze dne 25. 6. 2015, č. j. 4 Azs 71/2015-54, či recentní usnesení téhož soudu ze dne 8. 3. 2023, č. j. 4 Azs 302/2022-29).
28. Ve světle uvedených judikturních východisek krajský soud důkladně vyhodnotil skutečnosti tvrzené žalobcem v rámci jednotlivých výpovědí, přičemž po jejich vzájemném porovnání a srovnání s informacemi, které žalovaný shromáždil o zemi původu, dospěl k závěru, že úvahy žalovaného jsou zcela korektní a opodstatněné, jestliže v žalobcově azylovém příběhu shledal rozporu a nejasnosti svým významem a rozsahem činící předkládaný příběh nevěrohodným. Krajský soud konstatuje, že skutečnosti, o jejichž věrohodnosti lze mít důvodné pochybnosti, se netýkají pouze marginálních, okolností, nýbrž zasahují samotné jádro azylového příběhu žalobce, tj. souvisí s jím tvrzeným uvězněním v Bělorusku a následným vycestováním z vlasti.
29. V prvé řadě krajský soud poukazuje na to, že se výpovědi žalobce liší ohledně okamžiku, kdy tento naposledy pobýval v Bělorusku, kde měl být vystaven mučení ze strany bezpečnostních složek. V rámci pohovoru k žádosti o mezinárodní ochranu dne 9. 9. 2021 žalobce sdělil, že Bělorusko opustil na začátku podzimu roku 2020. Tehdy autobusem odcestoval z Pinksu do Vilnius, odkud následně pokračoval do Varšavy, kde přestoupil na vlak do ČR. Toto tvrzení je však v přímém rozporu s tvrzením žalobce učiněným při doplňujícím pohovoru k azylové žádosti dne 9. 12. 2021, podle kterého žalobce v Bělorusku naposledy pobýval v roce 2011 či 2012, přičemž ve vlasti strávil zhruba rok. Žalovaný dal příležitost žalobci rozporu vysvětlit, avšak on odkázal pouze na to, že si nepamatuje svou původní výpověď kvůli stresu a bití do hlavy. Dle krajského soudu lze důvodně předpokládat, že pokud byl žalobce v Bělorusku podroben mučení či jinému násilnému jednání, před nímž byl nucen z vlasti uprchnout, byl by bez větších obtíží schopen označit přesné datum (minimálně přesný rok), kdy k jeho útěku ze země původu došlo. V rozdílu devíti, resp. osmi let, spatřuje krajský soud s ohledem na okolnosti řešené věci neodůvodněný a podstatný rozpor narušující konzistentnost žalobcova příběhu.
30. Pochybnosti o věrohodnosti žalobcova azylového příběhu dále umocňují i rozdílná vyjádření žalobce týkající se doby a délky jeho uvěznění, neboť - jak v napadeném rozhodnutí uvedl již žalovaný - vypovídal žalobce ohledně těchto skutečností vícekrát

odlišně. Pokud se týče doby, kdy měl být žalobce v Bělorusku uvězněn, nebyl žalobce v průběhu správního řízení schopen označit rok, kdy k jeho uvěznění došlo (střídavě udával roky 2011 a 2012). Stran délky svého uvěznění pak žalobce při poskytnutí údajů k azylové žádosti dne 27. 8. 2021 vypověděl, že ve vazbě (vězení) strávil celkem půl roku, přičemž v rámci následných pohovorů k téže žádosti uvedl, že jeho věznění trvalo pouze dva měsíce, resp. asi tři až čtyři měsíce. Za situace, kdy si žalobce pamatuje přesné podrobnosti související se svým uvězněním a průběhem pobytu ve věznici (označení ulice, kde se věznice nachází, jméno kapitána KGB, jenž jej z vězení odvedl, přesné časové rozmezí a intenzitu užitých násilnických praktik atd.), se krajskému soudu jeví jako krajně nepravděpodobné, že by žalobce nedokázal správnímu orgánu v případě potřeby sdělit rok a délku svého uvěznění, zvláště, musel-li si být z podstaty věci vědom toho, že tyto údaje mohou být zcela klíčové z hlediska důvodů pro udělení azylu, příp. doplňkové ochrany.

31. Nejasnosti pak soud spatřuje i v té části azylového příběhu žalobce týkající se okolností jeho propuštění z vězení. Na samé hranici věrohodnosti shledal zdejší soud tvrzení žalobce, že byl z vězení propuštěn díky intervenci kapitána KGB, jemuž se musel zavázat k udavačství. Dle soudu lze jen stěží uvěřit tomu, že by běloruské státní orgány žalobce z vězení propustily jen na základě příslibu spolupráce s vládnoucím režimem, pokud by žalobce byl důvodně podezřelý ze spáchání zvláště závažného trestného činu vlastizrady, za který mu hrozil dlouholetý trest odnětí svobody, resp. v krajním případě i trest smrti. Nedůvěryhodně pak působí též tvrzení žalobce, že se měl u kapitána KGB pravidelně každý týden hlásit a sdělovat mu potřebné informace, jinak by byl znovu uvězněn. Tomuto tvrzení odporuje sdělení žalobce, že se ke kapitánovi KGB dostavil za dobu sedmi měsíců jen dvakrát, přičemž mu vždy sdělil, že žádnými informacemi nedisponuje. Dle soudu lze důvodně předpokládat, že pokud by byl žalobce skutečně z vězení propuštěn pouze díky příslibu spolupráce s KGB, a navzdory pohrůžce dalšího uvěznění se přestal u kapitána KGB hlásit a žádné informace mu neposkytl, vyvodily by běloruské státní orgány z tohoto jednání důsledky a přistoupily by k opětovnému zatčení žalobce. K tomu však nedošlo a žalobci žádná újma nevznikla. Namísto toho si žalobce v Bělorusku ihned našel zaměstnání (byl zaměstnán jako nakladač ve skladu) a následně bez obtíží vycestoval ze země.
32. Kromě toho soud nepřehlédl ani nesrovnalosti v tvrzeních žalobce ohledně jeho vycestování z Běloruska. Nekonzistentně totiž žalobce vypovídal jak v otázce procesu vyřízení dokladů potřebných k vycestování z vlasti, tak i ohledně samotného průběhu své cesty. Při pohovoru k žádosti o mezinárodní ochranu dne 9. 9. 2021 žalobce nejprve sdělil, že si cestovní doklad vyřídil svépomocí na úřadě v rodném městě, avšak později během téhož pohovoru uvedl, že mu cestovní pas na jeho žádost vyřídila agentura, jejíž pracovníce mu daný doklad společně s litevským vízem předaly. Jestliže následně žalobce v rámci doplňujícího pohovoru dne 9. 12. 2021 potvrdil vyřízení cestovního pasu na úřadě, krajský soud uvádí, že ostatním okolnostem azylového příběhu (zejm. uvěznění pro vlastizradu) se přiči skutečnost, že byl žalobce, a to krátce po jeho propuštění z vězení a zároveň v situaci, kdy neplnil svoje povinnosti vůči KGB, bez obtíží vystaven cestovní pas. Obdobně, pokud žalobce při pohovoru k azylové žádosti vypověděl, že z Běloruska vycestoval autobusem a popsal i průběh oficiální hraniční kontroly, v doplňujícím pohovoru se od této verze odchýlil s tím, že jej přes hranice ilegálně přepravil řidič kamionu. Konečně si žalobce protiřečí i v tom, do jakého státu měl z Běloruska uprchnout. V průběhu správního řízení totiž zmiňoval jak Ukrajinu (viz záznam o

poskytnutí údajů ze dne 27. 8. 2021 a pohovor ze dne 9. 9. 2021), tak Litvu (viz doplňující pohovor ze dne 9. 12. 2021).

33. Pro úplnost považuje zdejší soud za vhodné zdůraznit, že je celý azylový příběh žalobce stížen nejasnostmi ohledně pohybu a pobytu žalobce v době od vycestování z Běloruska do jeho (posledního) příchodu do ČR. Z obsahu pohovorů je evidentní, že žalobce nebyl schopen přesvědčivě vylíčit seznam zemí, v nichž po svém útěku z vlasti pobýval, stejně jako nedokázal zdůvodnit, proč za dobu svého pobytu v těchto zemích (s výjimkou Litvy) nepožádal o mezinárodní ochranu. Uvedené nedostatky podle krajského soudu dokreslují celkovou nekonzistentnost žalobcova příběhu a oslabují věrohodnost jím tvrzených azylových důvodů. Při zohlednění azylového příběhu, který žalobce tvrdil ve své první žádosti podané v ČR dne 2. 8. 2011, je zcela jasné, že žalobce se minimálně od roku 2000 pohyboval po zemích EU ilegálně často s padělanými doklady a také v tomto prostoru pracoval. Žalobce se tedy od samého počátku svého pobytu neprofiluje jako věrohodná osoba, nýbrž jako ilegální migrant původně jednoznačně cestující za lepší možností výdělků.
34. Lze tak shrnout, že žalovaný posoudil azylový příběh žalobce správně, pokud jej v základních rysech shledal nevěrohodným, protože žalobci pro tuto nevěrohodnost mezinárodní ochranu v žádné její formě neudělil. Vzhledem k tomu, že se krajský soud se závěry žalovaného zcela ztotožnil, nepovažoval za nutné provádět ve věci další dokazování (včetně lékařského vyšetření žalobce zaměřeného k ověření jeho tvrzení o fyzickém mučení a týrání ze strany KGB). Krajský soud konstatuje, že pro účely vydání napadeného rozhodnutí zjistil žalovaný skutkový stav věci v míře plně odpovídající okolnostem posuzované věci a své závěry opřel o dostatečné množství relevantních a aktuálních informací o zemi původu. Námitku žalobce proto soud neshledal důvodnou.
35. Závěrem zdejší soud nepřisvědčil ani skupině námitek brojící vůči nedostatkům při provádění pohovorů. Soud předně zdůrazňuje, že se veškeré pohovory k žádosti o mezinárodní ochranu uskutečnily za přítomnosti tlumočníka ruského jazyka, který žalobce v rámci poskytnutí údajů k žádosti označil jako svůj dorozumívací jazyk. Rovněž je třeba uvést, že žalovaný vždy nabídl žalobci na konci pohovoru možnost přetlumočit protokol o pohovoru za účelem kontroly jeho obsahu. Této možnosti žalobce nikdy nevyužil, přičemž výslovně uvedl, že přetlumočení obsahu pohovoru „nepotřebuje“, resp. „nechce“. V návaznosti na to pak žalobce oba protokoly bez výhrad podepsal. Poněvadž žalobce proti kvalitě tlumočení ani postupu protokolujícího zaměstnance žalovaného jak v době provádění pohovorů, tak ani při seznámení s podklady rozhodnutí nic nenamítal, nemohl soud jeho nynější námitkám přisvědčit.

VII. Závěr a náklady řízení

36. Ze všech shora uvedených důvodů rozhodl krajský soud o žalobě tak, že ji v plném rozsahu zamítl, jak je uvedeno ve výroku I. tohoto rozsudku.
37. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s., dle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V řešené věci nebyl žalobce úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok II.). Žalovanému v souvislosti s tímto řízením žádné náklady nad rámec jeho

běžné úřední činnosti nevznikly, resp. ani úhradu nákladů řízení nepožadoval, protože se mu náhrada nákladů řízení nepřiznává (výrok III.).

38. Při rozhodování o odměně ustanoveného zástupce vycházel soud z vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif) (dále jen „AT“). Ustanovenému zástupci Mgr. Michalu Halvovi, advokátu, přiznal zdejší soud odměnu za zastupování žalobce na náklady státu. Ustanovený zástupce ve věci prokazatelně učinil dva úkony právní služby, a to převzetí právního zastoupení [§ 11 odst. 1 písm. a) AT] a seps repliky ze dne 9. 2. 2023 [§ 11 odst. 1 písm. d) AT]. Podle § 9 odst. 4 písm. d) AT platí, že ve věci žalob projednávaných podle s. ř. s. je tarifní hodnotou částka 50 000 Kč. Ve smyslu § 7 bodu 5) AT pak činí sazba za jeden úkon právní služby 3 100 Kč (celkem 6 200 Kč). Dále ustanovenému zástupci náleží dle § 13 odst. 4 AT náhrada hotových výdajů v paušální částce 300 Kč za jeden úkon (celkem 600 Kč). Jelikož je ustanovený zástupce dle veřejně dostupných údajů v registru plátců DPH plátcem DPH, zvýšil soud jeho odměnu o částku připadající na tuto daň. Celkem tak přísluší ustanovenému zástupci za zastupování žalobce částka 8 228 Kč, která mu bude vyplacena za podmínek stanovených ve výroku IV. tohoto rozsudku.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvojím vyhotovení u Nejvyššího správního soudu.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 9. dubna 2024

JUDr. Lukáš Hlouch, Ph.D. v. r.
samosoudce

